

15. 11. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

## Novela zákona o spotřebitelském úvěru

Dne 22. 8. 2012 vláda schválila novelu zákona č. [145/2010](#) Sb., o spotřebitelském úvěru. Pokud bude schválena také parlamentem, dotkne se i prodejců motorových vozidel, kteří zprostředkovávají uzavření úvěrových nebo leasingových smluv k financování nákupu vozidel zákazníky - nepodnikateli. Podle Ministerstva financí je jejím cílem především posílení postavení spotřebitelů a principu odpovědného úvěrování, a to v reakci na praktiky některých poskytovatelů úvěrů. Podívejme se tedy na hlavní změny, které novela přinese.

**GLATZOVA & Co.**  
Advokátní kancelář - Law firm

### Posílení ochrany spotřebitele

Novela zaprvé chrání spotřebitele tím, že některé praktiky a jednání v souvislosti se spotřebitelským úvěrem zcela zakazuje. K zajištění nebo splacení spotřebitelského úvěru tak nelze použít směnku nebo šek, k jeho sjednání či zprostředkování pak telefonní čísla pro přístup ke službám s vyjádřenou cenou, tedy drahé telefonní linky začínající číslicí 9. Zajištění spotřebitelského úvěru dále nesmí být ve zcela zjevném nepoměru k hodnotě zajišťované pohledávky. Všechny tyto zákazy si vyžádala praxe a lze je jen podpořit, ačkoliv v některých případech mohou ztížit šanci, že spotřebitel úvěr získá, a ačkoliv omezují smluvní svobodu subjektů. Aby se omezilo porušování zákona o spotřebitelském úvěru, byly dále přibližně čtyřnásobně zvýšeny pokuty, které lze za jeho porušení uložit.

### Úprava zprostředkování spotřebitelského úvěru

Novela výrazně rozšiřuje zatím velmi strohou úpravu zprostředkování. Nově se stanoví, že smlouva mezi zprostředkovatelem a spotřebitelem musí být uzavřena písemně a musí obsahovat informaci o právu spotřebitele do 14 dnů od této smlouvy odstoupit, pokud již nebyla uzavřena smlouva o úvěru. Tímto odstoupením se zároveň ruší i všechny doplňkové služby (např. havarijní pojištění) uzavřené v souvislosti se zprostředkováním. Zprostředkovatel také nesmí požadovat zaplacení odměny dříve, než spotřebitele písemně vyrozumí o výsledku zprostředkovatelské činnosti, zejména vyjádření všech věřitelů, které při zprostředkovatelské činnosti oslovil. Veškeré uvedené změny míří proti konkrétním neférovým praktikám některých zprostředkovatelů a opět posilují ochranu spotřebitelů.

### Posuzování úvěruschopnosti spotřebitele

Zákon o spotřebitelském úvěru již před novelou vyžadoval, aby věřitel před uzavřením smlouvy o úvěru s odbornou péčí posoudil schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a pokud dojde k negativnímu výsledku, neměl úvěr poskytnout. Vzhledem k tomu, že někteří věřitelé si zákon vykládali jinak, přináší novela jednoznačný zákaz poskytnutí úvěru, není-li po posouzení úvěruschopnosti spotřebitele zřejmé, že bude schopen úvěr splácet. Sankcí za nedodržení tohoto pravidla je neplatnost úvěrové smlouvy. Věřiteli může být zároveň uložena pokuta až do 20.000.000,-

Kč. Domníváme se, že pro věřitele, kteří již dříve řádně úvěruschopnost věřitele posuzovali, nepřináší novela v této oblasti žádné nové povinnosti.

## **Transpozice evropské směrnice**

Původním impulzem pro přípravu novely byla nutnost transponovat směrnici 2011/90/EU, která mění některé předpoklady pro výpočet RPSN stanovené ve směrnici 2008/48/ES. Tuto směrnici jsou členské státy povinny transponovat do 1.1.2013, kdy by tedy měla nabýt účinnosti i diskutovaná novela. Směrnice přitom neumožňuje se od jejího textu odchýlit. Ukazatel RPSN by tak do budoucna měl mít vyšší vypovídací hodnotu i u úvěrů, u nichž nejsou předem známy všechny parametry úvěru při uzavírání úvěrové smlouvy (datum nebo částka splátky jistiny nebo datum uzavření úvěrové smlouvy), aby spotřebitel nemohl být tímto ukazatelem klamán. Ačkoliv tento záměr je jistě správný, obávám se, že dokud se nezvýší finanční gramotnost průměrného spotřebitele, bude RPSN většinou jen číslem.

## **Změna formuláře - tzv. předmluvní informace**

Výše uvedené změny jsou vedeny podle mého názoru správnými ideály. Novela však zároveň mění znění příloh č. 6 a č. 7 zákona, tj. Formulářů pro standardní informace o spotřebitelském úvěru, a to bez toho, aby přinesla jakoukoliv materiální změnu. Použití formuláře přitom pro věřitele znamená ulehčení, jelikož jeho poskytnutím splňuje bez dalšího svou informační povinnost. Na formulář si mohli pomalu zvykat i spotřebitelé. Ačkoliv tedy důvodová zpráva tvrdí, že se tím formulář více přiblíží svému vzoru ze směrnice 2008/48/ES, nevidíme pro tuto změnu důvod. Pro věřitele bude znamenat zbytečné administrativní náklady a spotřebitelům lepší informace nepřinese.

## **Závěr**

Novela přináší do textu zákona i další drobné změny, ty však nejsou podstatné. Podstatné nyní bude, zda se po novele opravu podaří snížit počet spotřebitelů, kteří se dostávají do dluhové pasti. Pak bude snadné odpustit předkladatelům i některá přísná omezení smluvní volnosti a vyloženě formalistickou změnu formulářů. Nezanedbatelný díl práce bude ležet na orgánech dohledu, které by měly přísně trestat neférové poskytovatele a zprostředkovatele úvěrů.



**Mgr. Jindřich Fuka,**  
advokátní koncipient

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác  
Husova 5  
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440  
Fax: +420 224 248 701  
e-mail: [office@glatzova.com](mailto:office@glatzova.com)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz)

## Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)